

sõnaroock

kes? mis? kus?

arvamus
festival
2016

Leia oma teema!

- Kes me oleme? • Teemalad • Kava • Kaart
- Mida tähendab osalemine? • Kuidas osaleda?

AJAKIRJA HIND ON 1.- EURO. Kui ajakirja enam ei kasuta, ära viska selle, vaid too taaskasutuskasti infopunkti juurde.

Tere tulemast Arvamusfestivalile!

12. ja 13. augustil leiab Paide Vallimäel aset neljas Arvamusfestival. See kogu ühiskonda kaasav erinevatele maailmavaadetele avatud kohtumispaik on kõigile, kellele Eestis ja maailmas toimuv korda läheb ning kes tahavad neil teemadel kaasa rääkida. Peetakse üle 230 arutelu 40 paigas.

Festivalilt saab uusi ideid ja teadmisi, inspiratsiooni, tegutsemisjulgust ja arutelukogemust, samuti kohtub huvitavate inimestega. Oma mõtteid avaldavad ametnikud, vabakondlased, teadlased, ettevõtjad, ajakirjanikud, poliitikud, kultuuritegelased. Arutelud on eesti, vene, inglise ja viipekeeles. Festivali eesmärk on luua suhtlusruum, kus pole eraldi rääkijaid ja kuulajaid, pole esinejaid ja publikut – kõik arutavad.

Sa võid osaleda põnevates, tavapäratu formaadiga diskussioonides ja panustada arutellu oma arvamusega, aga võid ka valida kuulaja rolli ja vaadata, kuidas teised arutavad. Sa võid kuulata ainult neid, kelle arvamust juba tead, aga võid tutvuda ka täiesti uue teemaga. Festivali meeskond on loonud Sulle vaimse ja füüsilise

ruumi, mille saad ise oma energia ja ideedega sisustada.

Mida uut on sellel aastal?

Tasakaaluks aruteludele tee oma vestluringi Elu()toas Keskväljakul. Alad asuvad sel aastal hõredamalt, et ruumi jaguks kõigile – loodame, et nii on ka kesken-dumine parem! Tutvu mitte ainult Vallimäel toimuvate aruteludega, vaid ka Keskväljaku aladega. Õhtul aga kutsume kõiki Festivaliklubisse ning erinevatele kontsertidele ühisnimetajaga Reede@Paide.

Tutvu kavaga, vali parimad palad ja lisa need Arvamusfestivali äppi või tõmba paberkaavas pliiatsiga ring ümber. Püüa päeva!

Arvamusfestivali meeskond

Добро пожаловать!

Фестиваль мнений проходит в четвертый раз и является местом встречи разных взглядов, идей и убеждений. Основной язык фестиваля – эстонский, но вы можете найти и несколько обсуждений на русском языке.

Фестиваль – это новые идеи и знания, обсуждения и интересные люди, возможность зарядиться энергией и желанием действовать. Вы – незаменимый участник фестиваля, и ваше мнение имеет значение!

В пятницу, 12 августа*:

12:15-13:45 ETV+ представляет: «нулевой вариант» гражданства – сейчас или никогда (ERR ala)

13:30-14:45 Распространяемая ложь затуманивает правду о войне в Украине (Julgeoleku ala)

14:00-14:50 Радио 4: “Европа сегодня” (ERR ala)

14:00-15:30 Подарок на столетие ЭР: я плачу налоги, не нарушаю закон – что вы от меня еще хотите? (Eesti Vabariik 100 ala)

15:45-16:45 Обсуждение от русского Delfi: влияние социальных сетей – жизнь online и offline (Ekspress Meedia ala)

В субботу, 13 августа*:

14:30-15:45 Гражданское общество России – как дальше? (Välispoliitika ala)

*Подробнее читайте дальше в брошюре

Welcome!

The Opinion Festival is being held for the fourth time in Paide, and is a melting pot of different views, ideas and beliefs. Though mainly in Estonian, you will also find some talks in English.

Get fresh ideas and insights, find inspiration and meet willingness to act, listen to provocative thoughts and connect with fascinating people. Remember - you are an integral part of this event, and your opinion matters!

Friday 12th*:

12:00-13:00 How to make consensus-based decisions? – Dutch Polder Brunch (Kodanike Euroopa ala)

15:00-16:00 How strong are the Nordic countries? Strong enough to be happy! (Kodanike Euroopa ala)

17:30-19:00 Motherhood Across the World: a Burden or a Privilege? (Arengukoostöö ala)

Saturday the 13th*:

10:00-10:55 “What the Elephant Thinks of Me” or “What the Others Think of Us” (ERR ala)

10:00-11:00 What can we do for World Peace? (Välispoliitika ala)

13:00-14:30 100 reasons to be happy at school (22. sajandi hariduse ala)

14:00-15:30 Estonia 100 celebration – do non-native residents feel as hosts or guests? (Eesti Vabariik 100 ala)

*more information in the brochure

Mida teha, et arutelukultuur Eestis areneks?

Eesti arutelukultuur areneb, kui inimesed kaitsevad tõekspidamisi, milleni nad on jõudnud läbi põhjaliku süvenemise teemasse. Diskussioonis tuleb toetuda faktidele ja võtta arvesse teema erinevaid tahke. Konstruktivse arutelu alus on eelarvamustevaba suhtumine diskussioonipartneritesse ning nende kuulamine avatud meeltega. Viljakast arutelukultuurist saame rääkida, kui diskussioonid käivitavad sündmusi, mis Eesti elu paremaks muudavad.

*Hando Sutter,
Eesti Energia
juhatuse esimees*

Eesti Energia
Suurtoetaja

Kunst – katalüsaator

Kultuuriprogrammi koostamisel on lähtunud põhimõttest, et kunst on ühiskondliku diskussiooni oluline osa ning katalüsaator. Festivali kultuuriprogrammi eestvedaja Ott Karulin selgitab: „Kultuuriprogrammi puhul olen püüdnud leida sündmusi, mis toimivad arvamusalaldusena nagu arutelud. Eelmistel aastatel on rõhk olnud teatril. Eks sõna abil ongi arvamust kõige lihtsam avaldada, aga tahtsin sel aastal tuua programmi just visuaalset kunsti, mida seni on Arvamusfestivalil liiga vähe olnud.”

Nii sündis koostöös Kumuga näitus „Raputada, mitte segada. Valik Eesti videokunsti 1997–2015”, mis on spetsiaalselt kureeritud Arvamusfestivaliks. Üheksast tööst koosnev valik toob vaatajani videokunsteosed, mis on osutanud erinevatele ühiskonnas toimuvatele arengutele või probleemidele.

Festivali muusikaprogramm paneb Paide kohvikud ja lokaalid reede õhtul elavast muusikast kihama. Lisaks võib alati läbi astuda festivaliklubist.

Kava

11. august

Kell 18 kiriku taga näituse „Raputada, mitte segada. Valik Eesti videokunsti 1997–2015” avamine. Näitus jääb avatuks festivali lõpuni.

12. august

Kell 12 festivaliklubis [eksootiline plaadimuusika: pulseerivad Balkani biidid ja idabloki estraad.](#)

Kell 21.30 festivaliklubis Genialistide Klubi esitleb: [EIXD, Liis Ring ja Edmund Höbe.](#)

Kell 19.30 Paide Püha Risti kirikus [kirikukella toetuskontsert: Jassi Zahharov koos Politsei- ja Piirivalveorkestriga.](#)

Kell 20 Wabalinna maja hoovis [muusikaviktoriin.](#)

Kell 20 kohvikus Meer eklektiline valik erinevaid muusikastiile: [jachtrock, soul, disko ja pop.](#)

Lastealad

Lastealad paiknevad Vallimäel ja Keskväljakul ning on tasuta. Vallimäel on Paide huvikeskuse korraldatud maalimise ja meisterdamise töötod. Avatud on kostüüminurk, kus võib kehastuda printsessiks või loomaks ja seejärel ennast pildistada. Kuuma päikese eest saab varjuda madalasse koopasse, kus näidatakse multfilme. Avatud on mänguväljak. Kaks päeva tegelevad Vallimäel lastega alajuhid Sirje Grauberg, Ülli Müller ja Tiia Tamm ning keskväljakul Ele Enn, Airi Jakobson-Männik ja Moonika Vene.

Reedel, 12. augustil

Vallimäel

Kell 12 [Eesti Piimandusmuuseumi ürdivõi valmistamise ja maitsmise töötuba](#)

Kell 14 [rahvapärased laulumängud](#)

Kell 16 [tuleb külla kloun](#)

Kell 18 [ajaloolised mängud Ajakeskuselt Wittenstein](#)

Keskväljakul

Kell 13 [rahvapärased laulumängud](#)

Kell 15 [ajaloolised mängud Ajakeskuselt Wittenstein](#)
Kell 17 [tuleb külla kloun](#)

Laupäeval, 13. augustil

Vallimäel

Kell 12 [Hullu Teadlase kabineti töötuba „Nähtav ja nähtamatu heli” Tartu ülikooli muuseumist](#)

Kell 14 [Hullu Teadlase kabineti töötuba „Mis on siin-](#)

Vinüüplaatte keerutab Renno Paat (NNOD). Tasuta.

Kell 21 kohvikus Tallele ja Pullike ETV+ esitleb: “Tsoi laulud”. Laval Тимур и Партизаны.

Kell 21 Vanalinna kohvikus Meisterjaan.

Kell 22 Südamemajas salongorkester Meelis Vahari juhatusel. Alates kell 20 DJ Veigo Kaaret.

Kell 22 Paide Plazas Würffel ja DJ-d Madis Aesma, Kersten Kõrge, Kaarel Valter.

Kell 23 Wabalinna maja hoovis ansambel Andur ja DJ-d.

13. august

Kell 10 festivaliklubis eksootiline plaadimuusika: pulseerivad Balkani biidid ja idabloki estrada.

Kell 21.30 Paide keskväljakul kontsert Puuluup.

Kell 22 festivaliklubis Genialistide Klubi esitleb: Psühhodisko.

ja sealpool silma?” Tartu ülikooli muuseumist

Kell 15 ajaloolised mängud Ajakeskusest Wittenstein

Keskväljakul

Kell 11 Eesti Piimandusmuuseumi ürdivõi valmistamise ja maitsmise töötuba

Kell 16 Hullu Teadlase kabineti töötuba „Nähtav ja nähtamatu heli” Tartu ülikooli muuseumist

Kell 18 Hullu Teadlase kabineti töötuba „Mis on siin- ja sealpool silma?” Tartu ülikooli muuseumist

Lastehoid

Vallimäel on avatud tasuta lastehoid.

12. augustil kell 12–20

13. augustil kell 12–20

Lapsi hoiavad Paide Sookure lasteaia ja Paide lasteaia õpetajad. Lastehoius meisterdatakse, mängitakse, seigeldakse, loetakse raamatuid. Lastehoid on ümbritsetud aia- ja WC, joogivesi ja saab käsi pesta. Lapse hoidu jätmisel annab vanem õpetajale oma telefoninumbri, laps saab kaela värvilise rätiku ja rinda nimesildi.

Äpp teeb elu lihtsamaks!

Koostöös Telia Eesti AS-iga olemele loonud Arvamusfestivali äpi. Täname kõiki, kes andsid eelmisel aastal tagasisidet!

Arvamusfestivali äpp aitab lihtsalt koostada oma kava, teha valikuid mahukast programmist, orienteeruda festivalialal, anda tagasisidet ja olla kursis kõigega, mis festivalil toimub. Äpp toimib kõikide operaatorite võrgus ja on tasuta.

Tee nii:

1. Kui sul on iOS või Android nutiseade, siis mine kas Appstore'i või GooglePlay'sse.
2. Kirjuta otsingusse Arvamusfestival.
3. Lae alla äpp Arvamusfestival – see on tasuta.
4. Sisene Arvamusfestivali äppi ja hoiad end lihtsalt ja mugavalt kursis kõigega, mis sulle festivalil oluline ja vajalik.

Mida teha, et arutelukultuur Eestis areneks?

Arvamuskuultuuri arengule aitab kaasa, kui Eestile olulistel teemadel julgevad ja tahavad sõna võtta erinevad inimesed ja organisatsioonid, mitte üksnes väike ring „teadjaid” – see lisab diskussiooni värskust, uusi huvitavaid ideid ning vaatenuurki. Panuse saab anda sotsiaalmeedias seigeldes või Arvamusfestivalil esinedes. Eesti on kindlasti parem koht elamiseks ja arvamiseks, kui hoidume asjatust vihakõnest ja olemele valmis teisi kuulama.

Katrin Isotamm,
Telia Eesti

kommunikatsiooniüksuse juht

Suurtoetaja

Osaleja põhitõed

Sa ei ole ainult külastaja, kuulaja, rääkija või esineja – festivalil võid osaleda mitmel viisil. Lisaks arutelu teemale soovime valida ka selle vormi. Kirjeldame siin mõningaid neist.

Kaasavate tegevustega arutelu – see võib olla huvitavamas vormis peetav koolitund, enne arutelu kuulajatele mõeldud kaasav töö rühmades, aktiivne inimeste kaasamine ka kogu arutellu. Keskmes ei ole lavalt teadmiste jagamine, vaid kollektiivselt teadmiste kogumine.

Paneeldiskussioon – kasutatakse siis, kui mingil teemal esitavad erinevaid seisukohti oma ala spetsialistid. See on hea võimalus saada detailset siseinfot. Tavaliselt osaleb diskussioonis ka neutraalne juht, kes küsib irriteerivaid küsimusi, et arutelu põnevamaks muuta. Samuti on paneelisolijatel rõõm kuulda eemalseisjate arvamust – küsi ja arva julgelt.

Elav raamatukogu – iga spetsialist on omamoodi raamat, tal on huvitavad ja ainulaadsed teadmised, mida ta meelsasti jagab. Spetsialisti saab endale mõneks ajaks nii-öelda lugemiseks laenata.

Arutelu ilma ettevalmistatud osalejateta – arutelu saab teoks koostöös kõnejuhi ja publikuga. Arutelu planeerib küll juht, aga kuhu mõttearendus välja viib, selgub kohapeal.

Žanrite ja eluvaldkondade segu – näitlejate kaasamine, intriigi lisamine, kõnejuhid publiku hulgast. Arutelu ei pea üldse ametlik olema!

Hea arutelutava

Reeglid, kuidas võrdselt kõigi seisukohtadega arvestada, et kõik Arvamusfestivalil osalejad arutelukultuurist ja kommetest ühtmoodi aru saaksid:

1. Austame aega, arutelu juhti ja kõiki teisi festivalil osalejaid.
2. Tõestame, mida väidame.
3. Kuulame – see on sama oluline kui kõnelemine.
4. Oleme arutelus osalevate inimeste suhtes hinnanguvabad.
5. Reageerime mõtetele, mitte isikule.
6. Keskendume lahendusele: kriitika olgu lühike, seejärel pakume lahendusi.
7. Võimaluse korral ei kasuta me aruteludes esitlusmaterjale, las kõneleb inimene, mitte PowerPoint.

Kava

Legend:

- arutelualade kaarti vaata lehekülj 14-15
- arutelu on inglise keeles arutelu on vene keeles

Reede, 12. august

Kell 11

11:05–12:00 Olukorrast riigis.

- R2 legendaarne vestlussaade võtab luubi alla kõige põletavamad päevapoliitilised teemad otse Paide taeva all. Korraldab ERR.

Kell 12

12:00–12:15 Paraad läbi linna Noortealale

- Päeva juhib Daniel Viinlass. Arutelu korraldab Paide Avatud Noortekeskus.

12:00–13:00 Välistudeng - haridusturist?

- Arutelu juhib Katrina Koppel. Osalevad Margus Haidak, Noora Helminna Remes, Rait Arro, Tea Varrak. Arutelu korraldab Ekspress Meedia.

12:00–13:15 Kuidas eksport hoo sisse saaks?

- Arutelu juhib Eero Raun. Osalevad Tea Danilov, Kristo Kirs, Toomas Agasild, Tiit Tammemägi. Arutelu korraldab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

12:00–13:15 Kas sõda tuleb või mitte?

- Arutelu juhib Elina Seppet. Osalevad Jüri Luik, Marko Mikhelson, Kyllike Sillaste-Elling, Riho Terras. Arutelu korraldavad Eesti NATO Ühing ja SA Rahvusvaheline Kaitseuringute Keskus.

12:00–13:30 122 - viimane taks?

- Arutelu juhib Riin Tamm. Osalevad Maimu Lomp, Kai Saks, Toivo Maimets, Anna-Kaisa Oidermaa.

12:00–13:30 Teel teadmusühiskonda

Ülo Vooglaiu töötuba.

- Osalevad Ülo Vooglaid, Aet Kiisla. Arutelu korraldavad Eesti Teadusajakirjanike Selts, Eesti Teadusagentuur, Teaduskeskus AHHA.

12:00–13:00 How to make consensus-based decisions? – Dutch Polder Brunch

- Moderator is Annika Uudelepp. Participants: Peter Kentie, Jos Schellaars.

12:00–13:30 Kas põllumajandusel on kohta nutimajanduses?

- Arutelu juhib Roomet Sõrmus. Osalevad Meelis Mälberg, Martin Rand, Margus Muld, Margus Mets, Toomas Kevvai.

12:00–13:30 Ühiskondlik suhtumine töösse ja töötusesse

- Arutelu juhib Urmas Vaino. Osalevad Jevgeni Ossinovski, Meelis Paavel, Peep Peterson, juht Toomas Tamsar. Arutelu korraldab Eesti Töötukassa.

12:00–13:30 Kas sa tead, mis su laps kannab - kes, kus ja millest need valmistab?

- Arutelu juhib Kadriann Tamm. Osalevad Merle Leemet, Liis Sannik, Maarika Asu, Mihkel Kübar, Karin Rask. Arutelu korraldab Design Methods.

12:00–13:30 Naised ja ettevõtlus Eestis: kas tõesti vaid hallid varjundid?

- Arutelu juhib Eva Ladva. Osalevad Juta Raudnask, Ester Eomois, Iti Pällin, Liisa Oviir. Arutelu korraldab Eva Ladva.

12:00–13:30 Piirideta maailma lapsed: millised nad on ja kelle omad?

- Arutelu juhivad Kristina Kallas ja Tiit Tammaru. Osalevad Kaja Kallas, Aune Valk, Helle Kullerkupp.

12:00–13:30 Põhiõigused avalikus arvamusruumis ja koolis – ehtne Eesti asi?

- Arutelu juhib Ivo Visak. Osalevad Liisa Pakosta, Ott Maidre, Mariann Rikka, Kristi Paron. Arutelu korraldab TÜ Eetikakeskus.

12:00–13:30 Kas robotid röövivad meie töö ja leiva?

- Arutelu juhivad Riin Aljas ja Liis Kängsepp. Arutelu korraldab Postimees.

Mida teha, et arutelukultuur Eestis areneks?

Arutelukultuuri paranemiseks tuleks igapäev üle saada oma isekusest. Hea arutelu algab kodust, koolist ja täiskasvanute eeskujust ühiskonnas tervikuna.

Rain Kooli,
ERR uudisteportaali
arvamustoimetaja

Eesti Rahvusringhääling
Suurtoetaja

12:00–14:00 Milline *-ism *meid päästab?

18 Arutelu juhib Sergei Metlev. Osalevad Jüri Saar, Hardo Pajula. Arutelu korraldab Eesti Vabaerakond.

12:15–12:30 Noorteala avamine

17 Päeva juhib Daniel Viinalass. Arutelu korraldab Paide Avatud Noortekeskus.

12:15–13:45 ETV+ представляет: “нулевой вариант” гражданства - сейчас или никогда. 🇷🇺

26 Обсуждение организовано ETV+.

12:30–13:15 MAAILMAKOHVIK: mida saan mina teha parema maailma nimel?

37 Arutelu juhib Aliine Lotman. Osalevad Kalle Aasamäe, Piet Boerefijn, Kristina Mänd. Arutelu korraldab MTÜ Mondo.

12:30–13:30 Tuleviku raamatukogu – pilvedes või ratastel?

3 Arutelu juhib Jane Kiristaja. Osalevad Reelika Rääm, Anne Kivimäe, Jan-Margen Vau, Sille Eero. Arutelu korraldab Rahva Raamat.

12:30–13:30 Noortepäeva osaluskohvik Tuleviku Eesti Päeva juhib Daniel Viinalass.

17 Arutelu korraldab Paide ANK.

12:30–14:00 Haridusteamade vabalava

34 Arutelu juhib Õpetajate Liit. Arutelu korraldab Eesti Õpetajate Liit.

12:30–16:30 Erinevate organisatsioonide töötoad

17 Päeva juhib Daniel Viinalass. Arutelu korraldab Paide Avatud Noortekeskus.

Kell 13

13:00–14:00 HETKEL KUUM!

23 Arutelu juhib Krister Paris. Eesti Päevalehe ja Delfi arvamustoimetis. Korraldab Ekspress Meedia.

13:00–14:30 Kas Eesti peaks panustama põlevkivitööstuse arendamisse?

20 Arutelu juhib Andrus Karnau. Osalevad Hando Sutter, Meelis Eldermann, Ando Leppiman, Tarmo Olgo. Arutelu korraldab Eesti Energia.

13:00–14:30 Milliseid muutusi ootab ees meedia sisu ja tarbimine?

27 Arutelu juhib Indrek Treufeldt. Osalevad Lauri Hussar, Kaur Kender, Kairi Killing, Karl Anton. Arutelu korraldab Telia.

13:00–14:30 Määratlemata kodakondsusega inimesed – peavalu või kasutamata potentsiaal?

28 Arutelu juhib Vladimir Svet. Osalevad Henri Laupmaa, Mari-Liis Lill, Paul-Eerik Rummo. Arutelu korraldab MISA.

13:00–15:00 Nädala tegija.

21 Arutelu korraldab KUKU.

13:00–18:30 Tule ja avalda arvamust, milline võiks olla rahvusdomeeni.ee tiigrihüpe?

27 Arutelu korraldab Eesti Interneti SA.

13:30–14:00 Ilmar Taska – kuidas filmimehest sai kirjanik?

3 Räägib Ilmar Taska. Korraldab Rahva Raamat.

13:30–14:00 Vahepala: Tallinna Tähetorni päevane programm – vaatleme teleskoobiga Päikest.**13:30–14:00 Karjäärinõustamine kõigile.**

22 Osalevad Töötukassa karjäärinõustajad. Arutelu korraldab Eesti Töötukassa.

13:30–14:30 Kuidas Eesti vabahendused end Euroopas kuuldavaks teevad?

13 Arutelu juhib Maria Jefimova. Osalevad Janina Arsenjeva, Allan Päll, Uku Särekanno, Kaja Kallas. Arutelu korraldab SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

13:30–14:30 Südamelaulu lava Päeva juhib Daniel Viinalass.

17 Arutelu korraldab Paide Avatud Noortekeskus.

13:30–14:45 Распространяемая ложь затуманивает правду о войне в Украине 🇷🇺

33 Модератор Дмитрий Теперик. Участвуют Евгений Магда (Украина), Тарас Березовец (Украина), Дмитрий Громаков (Украина). Обсуждение проводит Международный центр обороны и безопасности (МЦОБ).

13:30–15:00 Karistada või kasvatada? Mida teha selleks, et karistused kasvataks?

5 Arutelu juhib Jako Salla. Osalevad Priit Heinsoo, Sandra Mägi, Janika Kirt, karistuspraktika kogemusega inimene, üllatuskülaline. Arutelu korraldab Sisekaitseakadeemia.

13:30–15:00 Euroraha sõltuvusest Ausalt.

9

Arutelu juhib Märt Treier. Osalevad Sven Sester, Heido Vitsur, Volli Kalm, Toomas Tamsar. Arutelu korraldab Rahandusministeerium.

13:30–15:00 Maailma majandusareng, heaolu ja õiglus: ühe rikkus, teise vaesus?

37

Arutelu juhib Aaro Hazak. Osalevad Katrin Nyman-Metcalf, Hardo Pajula, Maris Lauri. Arutelu korraldab Arengukoostöö Ümarlaud.

Kell 14**14:00–14:50 Радио 4: “Европа сегодня”**

26

Передачу ведут Артур Аукон и Юлия Бал. Arutelu korraldab Raadio 4.

14:00–15:00 Kas tõde on õigus ehk kuidas sünnib müüt?

3

Arutelu juhib Maarja Vaino. Osalevad Katrin Saukas, Merle Karusoo. Arutelu korraldavad AHTammsaare muuseum, Rahva Raamat.

14:00–15:30 Kuidas e-tervis aitab meil tervem olla?

4

Arutelu juhib Marleen Pedjasaar. Osalevad Külle Tärnov, Ain Aaviksoo, Le Vallikivi. Arutelu korraldavad Eesti Nooremartide Ühendus, Eesti Arstide Liit.

14:00–15:30 Teadus kui majanduse mootor ja poliitika rool

6

Arutelu juhib Veiko Lember. Osalevad Alar Karis, Lili Milani, Liina Eek, Robert Kitt. Arutelu korraldavad Eesti Teadusajakirjanike Selts, Eesti Teadusagentuur, Teaduskeskus AHHA.

14:00–15:30 Miks mu vanaisa ei mõista, et ma ei käi lippu heiskamas?

15

Arutelu juhib Sten Tamkivi. Osalevad Hirvo Surva, Yoko Alender, Maarja Tinn. Arutelu korraldab Okupatsioonide Muuseum.

14:00–15:30 Et elekter oleks, vaesus kaoks ja mets jääks.

18

Arutelu juhib Züleyxa Izmailova. Osalevad Hanno Karlson, Aleksander Laane, Rea Raus, Andres Meesak. Arutelu korraldab Riigikoguvälised erakonnad.

14:00–15:30 Kas ühistegevus on võluvits iga maaelu probleemi lahendamiseks?

19

Arutelu juhib Vahur Tõnissoo. Osalevad Eha Paas, Jaanus Murakas, Ivari Padar, Leho Verk.

14:00–15:30 Töövõime või töövõimetus?

22

Arutelu juhib Tom Rüütel. Osalevad Margus Tsahkna, Pille Liimal, Arne Kailas ja Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse esindaja. Arutelu korraldab Eesti Töötukassa.

14:00–15:30 Kus elab sinu laps-kas kindluses või surmalõksus?

30

Arutelu juhib Viktor Saaremets. Osalevad Priit Laos, Tõnis Niinmets, Heidy Purga, Getter Toome. Arutelu korraldab Päästeamet.

14:00–15:30 Kui suur on loomemajanduse äriline potentsiaal ja kes sellest kasu lõikab?

31

Arutelu juhib Marek Mühlberg. Osalevad Indrek Ibrus, Katre Purga, Helen Sildna, Juko-Mart Kõlar. Arutelu korraldab Tallinna Ülikool.

14:00–15:30 Подарок на столетие ЭР: я плачу налоги, не нарушаю закон**– что вы от меня еще хотите?**

32

Модераторы Дмитрий Пастухов и Ольга Корнейчик. Arutelu korraldab ETV+.

14:00–18:00 Saade.

21

Arutelu korraldab KUKU.

14:15–15:30 Delfi veebiajakirjade arutelu: Õnn ja kärgpere.

23

Osalevad Eve Kallaste, Einar Ellermaa, Katrin Saali Saul. Arutelu korraldab Ekspress Meedia.

14:30–16:00 Muusikateatre järelkasv - kelle mure?

1

Arutelu juhib Joonas Hellerna. Osalevad Aivar Mäe, Peep Lassmann, Aarne Saluveer, Kaie Kõrb. Arutelu korraldab Rahvusoper Estonia.

14:30–16:00 Kas lapstööjõu soodustamine või samm parema tuleviku suunas?

34

Arutelu juhib Lauri Jalonen. Osalevad Irene Käosaar, Tiit Leibur, Vladimir Svet, Egle Käärats, Kaspar Kaus. Arutelu korraldavad Kaubandus-tööstuskoda, Ettevõtlik Kool, Eesti Õpetajate Liit.

14:30–16:00 Kas väärtuspõhine juhtimine on Eestis võimalik?

35

Arutelu juhib Kati Tikenberg. Osalevad Andres Juur, Alvar Lumberg, Riina Müürsepp, Margit Sutrop. Arutelu korraldab TÜ Eetikakeskus.

Mida teha, et arutelukultuur Eestis areneks?

Arutelukultuuri parandamiseks Eestis peaks kõigile avalikele arvajatele maski ette panema, et määravad oleksid sisukad argumendid, mitte tuntud nägu.

14:30–16:00 Kes on meie kangelased?

Arutelu juhib Sigrid Kõiv.

36 Arutelu korraldab Postimees.**Kell 15****15:00–16:00 Elav raamatukogu****17** Päeva juhib Daniel Viinalass. Osalevad Heidy Purga, Daniel Viinalass, Marina Kaljurand ja teised noori inspireerivad kõnelejad. Korraldab Paide ANK.**15:00–16:15 Taevas kukub alla!?! Julgeolekust ja ohtudest rääkimise eesmärk ning mõju****33** Arutelu juhib Igor Kopõtin. Osalevad Evelyn Kaldoja, Erkki Koort, Agu Uudelepp, Maarja Punak, esindaja kaitsevæest. Arutelu korraldavad Rügikantselei, Eesti NATO ühing.**15:00–16:00 How strong are the Nordic countries? Strong enough to be happy!?****13** Moderator is Villu Arak. Participants: Helen Russell, Vittersø Joar, Bengt Lindroth. Organized by Põhjamaade Ministrite Nõukogu.**15:00–16:30 Ei saa me läbi Lätita****3** Arutelu juhib Justin Petrone. Räägivad kirjanikud Contra ja Justin Petrone. Arutelu tutvustab oma äsjavalminud raamatut „Minu Läti”. Arutelu korraldab Rahva Raamat.**15:00–16:30 Kes, kus on Eesti Interneti kogukond?****5** Arutelu juhib Henrik Roonemaa. Osalevad Aet Rahe, Hille Hinsberg, Karmen Turk, Märt Pöder. Arutelu korraldab Eesti Interneti SA.**15:00–16:30 Uudismeedia minevik, olevik ja tulevik.****10** Osalevad Kalev Korv, Ainar Ruusaa, Anvar Samost ja Aivar Valdre. Korraldab BNS.**15:00–16:30 Millist elektrivõrku me vajame?****20** Arutelu juhib Mihkel Härm. Osalevad Liisa Oviir, Heido Vitsur, Tarmo Mere, Peep Siitam. Arutelu korraldab Elektrilevi.**15:00–16:30 Väärikas lõpp – elu ja surm vanurina****26** Arutelu juhib Rain Kooli. Arutelu korraldab ERR.**15:00–16:30 Tark linn – kuidas ja kellele?****27** Arutelu juhib Marten Kaevats. Osalevad Priit Salumaa, Rein Lemberpuu, Toomas Kärner, Rein Ahas, Raimond Tamm. Arutelu korraldab Moonscade.**15:00–16:30 Kas teeme riigikorda või teeme riigi korda?****28** Arutelu juhib Maris Jõgeva. Osalevad Mait Allas, Edgar Schlimmer, Etti Kagarov, Sulev Valner. Arutelu korraldavad Eesti Noorsootöö Keskus, Eesti Noorteühenduste Liit.**15:30–17:00 Park või parkla?****11** Arutelu korraldab Välieluruumiajakiri Õu.**6 15:30–16:00 Vahepala: AHHA teadusdemo – avalik lahkamine.****15:30–16:00 Karjäärinõustamine kõigile.****22** Osalevad Töötukassa karjäärinõustajad. Arutelu korraldab Eesti Töötukassa.**15:30–17:00 Welcome to Estonia, suur raha!****9** Arutelu juhib Taavi Veskimägi. Osalevad Tõnis Vahesaar, Kristi Tiivas, Seth Lackman, Priit Põldoja. Arutelu korraldab Advokaadibüroo Raidla Ellex.**15:30–17:00 Araabia maade elu****37** Arutelu juhib Kajar Kase. Osalevad Kristi Ockba, Peeter Raudsik, Helga Kalm, Vladimir Sazonov. Arutelu korraldab Arengukoostöö Ümarlaud.**15:45–16:45 Обсуждение от русского Дelfi: “Влияние социальных сетей: жизнь online и offline”****23** Модератор Julia Rodina. Arutelu korraldab Ekspress Meedia.**Kell 16****16:00–17:30 Miks on kasulikum osata pinget juhtida, mitte taluda?****4** Arutelu juhib Rivo Sarapik. Osalevad Loore Martma, Kalev Roosiväli, August Tillo, Kalev Käosaar. Arutelu korraldab MTÜ Peaasjad.**16:00–17:30 Disainitud rakud ja disainitud inimene: kas sünteetiline bioloogia hävitab või päästab inimkonna?****6** Arutelu juhib Priit Ennet. Osalevad Mart Loog, Viljar Jaks. Arutelu korraldavad Eesti Teadusajakirjanike Selts, Eesti Teadusagentuur, Teaduskeskus AHHA.**16:00–17:30 Viro vapaaksi! – Soomlasena sinimustvalgeid lehitamas****15** Arutelu juhib Hannele Valkeeniemi. Osalevad Tapio Mäkeläinen, Anu Marttila, Pekka Linnainen. Arutelu korraldab Soome saatkond.

16:00–17:30 Ühe või kahe miljoni Eesti?

18 Osalevad Margus Tshakna, Kersti Kaljulaid, Marko Mikhelson. Arutelu korraldab Isamaa ja Res Publica Liit.

16:00–17:30 Kas loovus päästab maaelu?

19 Arutelu juhib Märt Treier. Osalevad Indrek Maripuu, Maire Forsel, Aet Annist, Jüri Möis. Arutelu korraldab LOOV Eesti.

16:00–17:30 Kas tööd on või ei ole?

22 Arutelu juhib Liis Kängsepp. Osalevad Anneki Teelahk, Siim Sarapuu, Orsolya Soosaar, Ando Kiviberg. Arutelu korraldab Eesti Töötukassa.

16:00–17:30 Vati sees kasvavad lapsed - kas on veel mänguruumi?

30 Arutelu juhib Heidit Kaio. Osalevad Eva Maria Kangro, Anna Levandi, Silvar Laasik, Julia Leppik, Indrek Laanepõld. Arutelu korraldab Seesam Kindlustus.

16:00–17:30 Eesti majanduse secret ingredient.

31 Osalevad Arutlevad Eestit maailmale eri nurkade alt tutvustanud põnevad inimesed. Arutelu korraldavad Eesti Turismifirmade Liit ja Sokos Hotel Tallinn.

16:30–17:00 Noortepäeva lõpetamine Päeva juhib Daniel Viinalass.

17 Arutelu korraldab Paide Avatud Noortekeskus.

16:30–17:30 Eesti missioonisõdurite pihtimused.

3 Osalevad Janek Somelar, Kristo Pals. Arutelu korraldab Rahva Raamat.

16:30–17:30 Kiirkohtingud**Vabatahtlike Võrgustiku liikmetega**

13 Arutelu juhivad Eha Paas ja Ott Pärna. Osalevad Nele Hendrikson, Irina Nikulina, Aleksandra Makarova, Ott Pärna, Elis Järvsuu, Anu Viltrop. Arutelu korraldab Vabatahtlike tegevuse võrgustik.

16:30–17:45 Miks Ida-Viru noormees tahab teha Eesti turvalisemaks?

33 Arutelu juhib Tarmo Anton. Osalevad Vladimir Kolotõgin, Kirill Savkun, Ilja Bõkov, Mark Leppik, Nikita Pavlov. Arutelu korraldavad Sinu Riigi Kaitse, Eesti NATO Ühing.

16:30–18:00 Kas me vajame veel ühte Klassikokkutulekut?

1 Arutelu juhib Andrei Liimets. Arutelu korraldavad Tallinna Ülikool ja Eesti Filmiajakirjanike Ühing.

16:30–18:00 Kuidas me saame kinkida Eestile miljon head kodanikku?

32 Arutelu juhib Kerttu Sepp. Osalevad Keit Fomotskin, Dmitri Moskovtsev, Siim Maripuu, Eiki Nestor, Tuuli Roosma, Teele Pehk, Leena Kivisild. Arutelu korraldab Vabaihenduste liit EMSL.

16:30–18:00 Koolimütoloogia ehk kes on hariduse üleloomulikud olendid?

34 Arutelu juhib Priit Kruus. Osalevad Heidi Uustalu, Triin Noorkõiv, Kristiina Vaikmets. Arutelu korraldab Eesti Õpetajate Liit.

Kell 17

17:00–18:00 Daniel Levi bänd.

17 Arutelu korraldab Paide Avatud Noortekeskus.

17:00–18:15 Forte test kohapeal ja laivis Madis Aesma.

23 Korraldab Ekspress Meedia.

17:00–18:30 Miks asjad on nii, nagu nad on?

11 Arutelu juhivad Johannes Tralla ja Toomas Tammi. Arto Aas, Taavi Aas, Kalev Härk, Mihkel Juhkami. Arutelu korraldavad Eesti Arhitektide Liit, Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuriteaduskond ja Eesti Arhitektuurimuseum.

17:00–18:30 Tuleviku transpordilahendused Eestis – teel keskkonna- ja kliimasõbralikumaa Eesti poole?

20 Arutelu juhib Meelis Münt. Osalevad Marti Hääl, Toomas Saks, Egert Valmra, Marten Kaevats, Raivo Vare. Arutelu korraldab Keskkonnaministeerium.

17:00–18:30 Intelligentsete tehnoloogiatega mõju ühiskonnale järgmise 20 aasta jooksul

27 Arutelu juhib Rao Pärnpuu. Osalevad Siim Sikkut, Kristjan Korjus, Rauno Kinkar. Arutelu korraldab Tuleviku Tehnoloogiatega SA.

17:00–18:30 #SELFIE 2050

28 Arutelu juhib Vladimir Svet. Osalevad Heido Vitsur ja Taivo Pungas. Arutelu korraldab Eesti Koostöö Kogu.

Mida teha, et arutelukultuur Eestis areneks?

Harjutamine teeb meistriks! Paide Arvamusfestival on selleks suurepärase praktikabaas!

Siret Pihelgas,
Paide linnapea

17:00–18:30 Kellest algab kiusamisvaba elutee?

35

Arutelu juhib Kaja Kallas. Osalevad Kadri Järv-Mändoja, Kristi Sims, Martin Harak, Rain Tamm. Arutelu korraldab Lastekaitse Liit.

17:00–18:30 Kolm isamaakõnet

36

Arutelu juhib Lauri Hussar. Arutelu korraldab Postimees.

6

17:30–18:00 Vahepala:

Elus Teaduse töötuba.

17:30–18:00 Karjäärinõustamine kõigile.

22

Osalevad Töötukassa karjäärinõustajad. Arutelu korraldab Eesti Töötukassa.

17:30–19:00 Saatejuhi ja rännumehe

Väino Laisaare raamatu „4x4 reisiid – elu läbi kolme silma“ esmaesitlus.

3

Osalevad Väino Laisaar, Epp Petrone. Arutelu korraldab Rahva Raamat.

17:30–19:00 Millisele uuenduslikule algatusele annad Sina oma hääle?

5

Arutelu juhib Katriin Jüriska. Osalevad Topsiring, Saagu Valgus, Kalamaja Avatud Kool, Rehabilitatsiooni keskus, Vaikuseminutid, Rahvusvaheline Maja, Õpilaste huvidest lähtuva õppimise ja õpetamise programm. Arutelu korraldavad Kodanikuühiskonna Sihtkapital ja Heateo SA.

17:30–19:00 Kas enne on tööstus ja siis IT või...?

9

Arutelu juhib Eeva Esse. Osalevad Seth GLackman, professor Jüri Riives, Liisa Oviir. Arutelu korraldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

17:30–19:00 Globaalne Eesti

26

Arutelu juhib Andres Jõesaar.

17:30–19:00 Motherhood Across the World: a Burden or a Privilege?

37

Moderator is Gustaf Antell. Participants: Zainab Homam, Zahra Akbari, Gro Lindstad, Wali Hashi. Organized by NGO Mondo.

Kell 18**18:00–18:30 Koostöömajanduse tulevik Eestis**

18

Arutelu juhib Kalle Palling. Arutelu korraldab Eesti Reformierakond.

18:00–19:00 Revisjon: viimane veerand sajandit kodanikuaktivismi Eestis Mis siis nüüd edasi?

13

Arutelu juhivad Indrek Treufeldt ja Triin Toomesaar. Arutelu korraldab Vabariiklaste liit EMSL.

18:00–19:30 Eile algas tulevik

Mis saab meist homme?

6

Arutelu juhib Martin Noorkõiv. Osalevad Grete Arro, Mats Volberg, Andi Hektor. Arutelu korraldavad Eesti Teadusajakirjanike Selts, Eesti Teadusagentuur, Teaduskeskus AHHAA.

18:00–19:30 Uimastipoliitika: mida tehakse Eestis ja mida mujal?

4

Osalevad Siim Tuisk, Aljona Kurbatova. Arutelu korraldavad Siseministeerium, Eesti Nooremartide Ühendus.

18:00–19:30 Kas õigus on söödav?

15

Arutelu juhib Sten Andreas Ehrlich. Osalevad Lavly Perling, Käti Mägi, Indrek Niklus, Urmas Volens. Arutelu korraldab Ulla Saar.

18:00–19:30 Kas ma otsin tööd või otsib töö mind?

22

Arutelu juhib tööotsija. Osalevad Kristiina Palm, Ülle Matt, Renita Käsper, Kadi Tamkõrv. Arutelu korraldab Eesti Töötukassa.

18:00–19:30 Kas ma saan eluga hakkama?

30

Arutelu juhib Heidit Kaio. Osalevad Anni Kuusik, Merike Värik. Arutelu korraldab Seesam Kindlustus.

18:00–19:30 Mis kasu on ettevõttel teadusest?

31

Arutelu juhib Kaupo Reede. Osalevad Raigo Tammo, Mart Min, Hallar Meybaum, Tea Danilov, Indrek Reimand. Arutelu korraldavad Eesti Teadusagentuur ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

18:15–19:30 Juured või idud?

32

Arutelu juhib Jüri Muttika. Osalevad Andres Kütt, Maarja Väino. Arutelu korraldab Eesti Instituut.

18:30–19:30 Milleks meile Üleilmne Eesti veeb 'MINU INIMESED'?

1

Arutelu juhib Helle Tiikmaa. Osalevad San Francisco, Toronto, Los Angelese, Stockholmi, Amsterdami jt Eesti seltside inimesed Skype vahendusel ning üleilmse Eesti veebi „Minu Inimesed“ töörühm. Arutelu korraldab Üleilmne Eesti Veeb.

18:30–19:30 Ekspressi Eksimatu Kes on Eesti täpseim ja tabavaim arvamusiidrid?

23

Arutelu juhib Dannar Leitmaa. Arutelu korraldab Ekspress Meedia.

18:30–19:30 Kuidas nautides vabadust mitte unustada vastutust?

34

Osalevad Stella Polikarpus, Anneli Habicht, Margit Timakov, Ilmar Kaur. Arutelu korraldab Eesti Õpetajate Liit.

Kell 19

19:30–21:00 Pealtnägija versus presidendikandidaadid

- 26 Arutelu juhhib Mihkel Kärmas.
Arutelu korraldab ERR.

Laupäev, 13. august

Kell 9

9:30–10:30 Uudised.

- 10 BNS-i toimetajad kustutavad tunni aja vältel ühes küalistega uudisejanu. Korraldab BNS.

9:30–11:00 Kuidas on kodanikul võimalik hariduspoliitika kujundamisel kaasa rääkida?

- 16 Arutelu juhhib Kalev Roosiväli. Osalevad Katrin Tibar, Hannes Tammjärv, Andrus Kuusmann, Kauni Sillat. Arutelu korraldab MTÜ Civitta.

Kell 10

10:00–10:55 “What the elephant thinks of me” or “what the others think of us” 🇬🇧

- 26 Moderator is Andres Jõesaar. Organized by ERR, Tallinn University.

10:00–11:00 VUNKi sõprade hommikukohv.

- 27 Arutelu korraldab VUNK.

10:00–11:00 What can we do for World Peace? 🇺🇸

- 37 Moderator is Gustaf Antell. Participants: Urmas Paet, Liene Veide, Liga Rudzite, Piet Boerefijn. Organized by journalist Gustaf Antell.

10:00–11:30 Väärtusmäng

- 9 Mängu juhhib Mari-Liis Nummert. Arutelu korraldab Tartu Ülikool.

10:00–11:30 Kas eestlase koht on merel?

- 19 Arutelu juhhib Märt Treier. Osalevad Roomet Leiger, Tarmo Sööt, Egon Elstein, Jako Vernik. Arutelu korraldab Meremuseum 2016 / Eesti Meremuseum.

10:00–11:30 Kas Mustamäe kool on kogukonna kool?

- 35 Arutelu juhhib Kerttu Sepp. Osalevad 10 erineva kooli direktorid, ettevõtjad, Huvitava Kooli nõukogu liikmed, Kersti Kaljulaid, Heidi Paabor, Tuuli Roosma ja mitmed teised hariduse sõbrad. Arutelu korraldab MTÜ Huvitav Kool.

10:00–18:30 Virtuaalreaalsus

- 9 Arutelu juhhib Eero Janson. Kaasatakse festivali osalejaid. Arutelu korraldavad Eesti Pagulasabi/UNHCR.

10:30–11:30 Meediahommik

- 36 Arutelu juhhib Marian Võsumets. Arutelu korraldab Postimees.

10:30–12:00 Kui kõik ei lähe plaanitult - kuhu edasi, noor?

- 17 Arutelu juhhib Harald Lepisk. Osalevad Tartu Lille Maja foorumteatri trupp. Arutelu korraldab Eest Noorsootöö Keskus.

10:30–12:00 Üleminek taastuenergiale – kas otsustav kursimuutus või loomulik areng?

- 20 Osalevad Ando Leppiman, Rene Tammist, Andres Sõnajalg, Juhan Tõlgmaa, Innar Kaasik. Arutelu korraldab Eesti Energia.

Kell 11

11:00–12:00 Elav raamatukogu

Arutelu juhhib Tiina Jääger.

- 22 Arutelu korraldavad Eesti Vabaharidusliit ja Kuldlõiga Klubi.

11:00–12:20 Ka naine võib olla edukas

- 23 Arutelu juhhib Ingrid Veidenberg. Arutelu korraldab Ekspress Meedia.

11:00–12:30 Kuidas diskuteerida „lolliga”?

- 15 Arutelu juhhib Annika Uudelepp. Osalevad David Vseviov, Mari-Liis Lill, Krister Paris. Arutelu korraldab Okupatsioonide Muuseum.

11:00–12:30 Idufirma – kas jälle mõni äpp?

- 27 Arutelu juhhib Pirko Konsa. Osalevad Martin Sökk, Mari Vavulski, Marta Jaakson, Holger Haljand. Arutelu korraldab Startup Estonia.

11:00–12:30 Mis kasu on meile statistikast?

- 28 Arutelu juhhib Mihkel Servinski. Osalevad Siim Krusell, Riin Aljas, Helir-Valdor Seeder, Peter Wüthrich, Sami Seppänen. Arutelu korraldab Statistikaamet.

Mida teha, et arutelukultuur Eestis areneks?

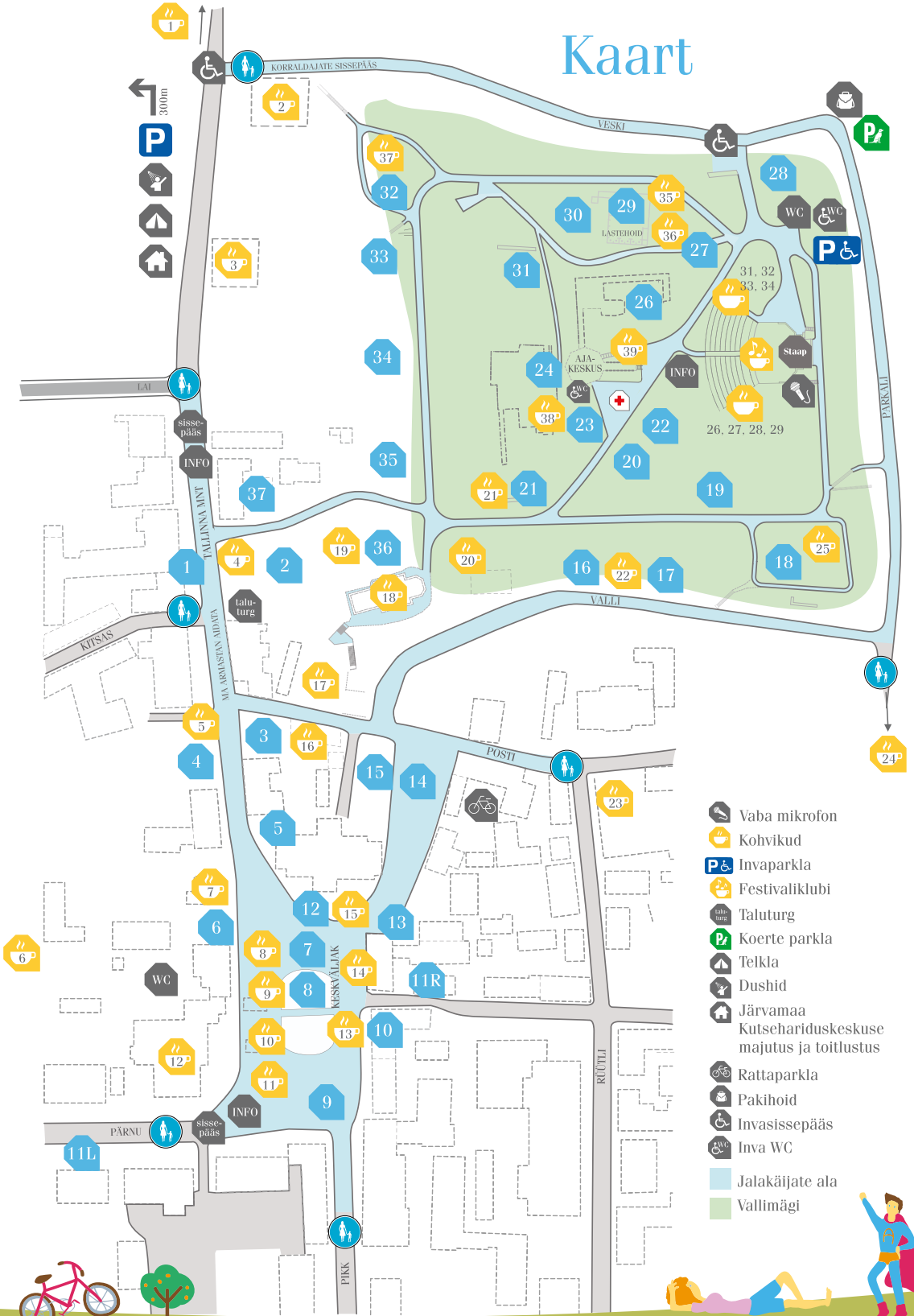
Me peaksime õppima üksteist tõeliselt kuulama: hinnanguid andmata, mõistes ja tunnustades.

Nelli Timm, Euroopa Komisjoni info- ja kommunikatsiooninõunik

Suurtoetaja

Kaart

- Vaba mikrofon
- Kohvikud
- Invaparkla
- Festivaliklubi
- Taluturg
- Koorte parkla
- Telkla
- Dushid
- Järvamaa
Kutsehariduskeskuse
majutus ja toitlustus
- Rattaparkla
- Pakihoid
- Invasissepääs
- Inva WC
- Jalakäijate ala
- Vallimägi

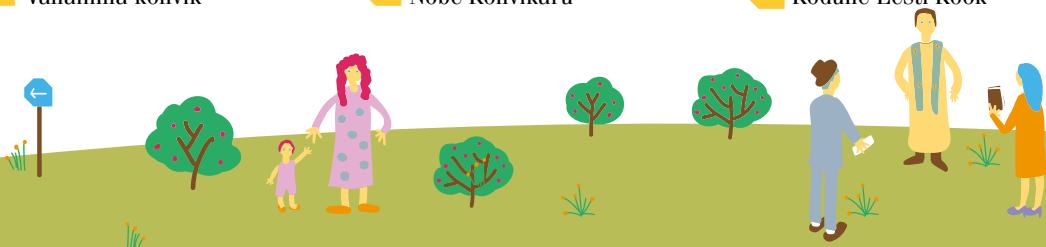

Arutelualad

1	Kultuuriala	13	R Kodanike Euroopa ala/ L Osaluskultuuri ala	25	Festivaliklubi
2	Järvamaa ala, Järvamaa taluturg	14	Galerii	26	ERRi ala
3	Rahva Raamatu Aed	15	Vabadus(t)e ala	27	VUNK Innovatsiooniala
4	Terve elu ala	16	L Avalikult haridusest ala	28	Riigi potentsiaali ala
5	Ühiskondliku innovatsiooni ala	17	Noorteala	29	Lastehoid
6	R Teadusala/ L Keskkonna- innovatsiooni ala	18	Erakondade ala	30	Laste ja perede ala
7	Elu( )tuba	19	R Maaelu ala / L Merekuultuuri ala	31	Majandus- ja ettevõtlusala
8	Lasteala	20	Energiaala	32	Eesti Vabariik 100 ala
9	Keskväljak R Majandusala, L Rändeala	21	KUKU raadio ala	33	Julgeolekuala
10	BNSi pressikohvik	22	Tööeluala	34	22. sajandi hariduse ala
11	R / L Linnaruumiala	23	Ekspress Meedia ala	35	Väärtuspõhise hariduse ala
12	Kirikuala	24	L Väärtuste ja heaolu ala	36	Postimehe ala
				37	R Arengukoostöö ala/ L Välispoliitika ala

Kohvikud

1	Südamemaja	14	Foodattack	27	Jaanihanso
2	Kohvik 33	15	Paide kiriku kohvik	28	Tanksemäe Saffer
3	Kohvik Meer	16	Pubi Nii ja Naa	29	Inspiratsioon Catering
4	Wabalinna kohvik	17	Reval Kondiiter	30	Möku baar
5	Talleke ja Pullike	18	Supersmuuti	31	Crasta Catering
6	PISI Kohvimaja	19	Päikesesära kohvik	32	Jevgeni Jermoškini kohvik
7	Pizzakiosk	20	Kodukohvik Randolfi juures	33	Sushimon
8	Türi Pritsumeeste Grill & BBQ	21	Kultuurimaja memmed	34	Põhjaka
9	Paide JCI noortekohvik	22	Koolipuhvet	35	La Muu
10	Caffeine	23	Kreisi trahter	36	Jäämari käsitöö pulgajäätis
11	Kohvik Lantsh	24	Par-Kal	37	Amps, Lonks ja Õlekõrs
12	Paide Plaza	25	Vahvad Vahvlid	38	Aegade Kohvik
13	Vanalinna kohvik	26	Nobe Kohvikäru	39	Kodune Eesti Köök

11:00–12:30 Mida teha, et rohkem noori õpiks reaalinete õpetajaks?

- 34 Arutelu juhivad Katariina Päts ja Hanna Britt Soots. Osalevad Martin Saar, Sandra Schumann, Mailis Reps, Jüri Kurvits, Lorina Kukk, Silva Jürisoo. Arutelu korraldavad Tallinna Reaalkool, Haridusfoorum.

11:05–12:00 Rahva teenrid

- 26 Arutelu juhib Mirko Ojakivi. Arutelu korraldab ERR.

11:30–13:00 Ühiskondlik revolutsioon = sotsiaalne innovatsioon

- 5 Arutelu juhib Kaspar Jõgeva. Osalevad Pirkko Valge, Tõnu Pekk, Urmas Peiker, Kristel Viidik. Arutelu korraldab Heateo SA.

11:30–13:00 Mis toimub (potentsiaalse) annetaja peas? Ebameeldiv tõde heategevusest Eestis

- 13 Arutelu juhib Margo Loor. Osalevad Urmo Kübar, Anna Lindpere, Kristiina Gabor-Mägi. Arutelu korraldavad Vabaaühenduste liit EMSL, Heateo SA.

11:30–13:00 Kas haritus algab sõnast tere?

- 16 Arutelu juhib Märtr Treier. Osalevad Raul Rebane, Peeter Oja, Ivi-Els Schneider. Arutelu korraldab Eesti Kultuuri Koda.

Kell 12

12:00–13:00 Miks vallutab tervisekirjandus edetabeleid?

- 3 Arutelu juhib Indrek Treufeldt. Osalevad Adik Levin, Rene Bürkland. Arutelu korraldab Rahva Raamat.

12:00–13:00 Mis nad siis tulevad meie õue peale kaklema?

- 9 Arutelu juhib Ebert Belitšev. Osalevad Uku Särekanno, Anni Säär ja Hanno Pevkur. Arutelu korraldab Eesti NATO Ühing.

12:00–13:00 Keskpäevatund. Priit Hõbemägi ja Mart Luik.

- 36 Korraldavad Postimees, KUKU.

12:00–13:15 Eesti kriisid ja kriisikesed

- 33 Arutelu juhib Margo Klaos. Osalevad Priit Laos, Priit Saar, Jaan Tross, Kirsti Ruul, Risto Berendson. Arutelu korraldavad Riigikantsleil, Päästeamet, Politsei- ja Piirivalveamet.

12:00–13:30 Kuhu kaob lapse ja noore rõõm?

- 2 Arutelu juhib Anneli Suuts. Arutelu korraldab Paide linn.

12:00–13:30 Kuidas kujundada regionaalpoliitikat tervishoiuvaldkonnas?

- 4 Arutelu juhib Andres Kork. Osalevad Kaido Kolk, Tanel Ross. Arutelu korraldab Eesti Arstide Liit.

12:00–13:30 Mis on keskkonna-innovatsioon ja kuidas seda mõõta?

- 6 Arutelu juhib Marko Tiiman. Osalevad Margit Martinson, Olavi Tammemäe, Harri Moora. Arutelu korraldab Advokaadibüroo GLMISTEDT.

12:00–13:30 Reguleerimine või vaba narko - selles on küsimus!

- 18 Arutelu juhib Mart Kalvet. Osalevad Piret Haljend, Helle Kaasik, Taivo Rist, Siim Stimut. Arutelu korraldab Riigikoguvälised erakonnad.

12:00–13:30 Tuleviku töö

- 22 Arutelu juhib Tiia Randma. Osalevad Ott Pärna, Peep Peterson, Eela Velström, Merle Liisu Lindma. Arutelu korraldavad SA Kutsekoda, Eesti Ametühingute Keskkliit, Eesti Personalijuhitumise Ühing PARE, Eesti Ettevõtlike Naiste Assotsiatsioon EENA.

12:00–13:30 Vägivald koduseinte vahel pole ühe pere probleem

- 30 Arutelu juhib Rain Kooli. Osalevad Elmar Vaher, Mirjam Püvi, Liina Kersna, Kadri Ibrus.

12:00–13:30 Kingitud hobuse suhu ei vaadata?

- 32 Arutelu juhib Margus Kasterpalu. Osalevad Raul Rebane, Aivar Pohlak, Riina Raudne, Kadi Kenk. Arutelu korraldab Eesti Vabariik 100.

12:00–13:30 Tühjaks pigistatud elu: meie vastutus arenguriigi tootja ees

- 31 Arutelu juhivad Diana Tamm ja Kristina Mänd. Osalevad Kristo Tuurmann ja Evelin Edro. Arutelu korraldab MTÜ Mondo.

12:00–14:00 Mis on Eesti väärtused ja kuidas neid kaitsta?

- 24 Arutelu juhib Sandra Vokk. Osalevad Maarja Kangro, Sergei Metlev, Toomas Hiio. Arutelu korraldab SA Unitas.

12:15–13:45 Kust algab noorte stardiplats?

- 17 Arutelu juhib Harald Lepisk. Osalevad Madis Milling, Mihkel Vellström, Sirli Kriisa, Marju Lauristin, Ott Väli. Arutelu korraldab Eesti Noorsootöö Keskus.

12:15–13:45 Miks tõde on üha suhtelisem?

- 26 Arutelu juhib Marju Himma. Arutelu korraldab ERR.

12:30–14:00 **Merekultuuri kiirkohting**

– tule leia oma randlane!

19

Osalevad Reet Laos, Merle Jantson, Ingeldring Aug, Kaido Taberland, Mehis Luus, Urve Tiidus, Jana Stahl. Arutelu korraldab Merekultuuriaasta 2016 / Eesti Meremuuseum.

12:30–14:00 **Maalehe maal**

23

Arutelu juhib Andres Eilart. Osaleb Ilmar Kruusamäe. Arutelu korraldab Ekspress Meedia.

12:30–14:00 **Kas Kristjan on parem pinginaaber kui Mohammed? Muukultuuriline laps koolis**

35

Arutelu juhib Lauri Kriisa. Osalevad Astrid Kauber, Irene Käosaar, Juhan Saharov, Mailis Ostra, Ahmed ja Mohammed Hanafi, Henriette Christel. Arutelu korraldavad MTÜ Mondo, YFU, TLÜ Rändevõrgustik.

Kell 13**13:00–14:15** **Eesti kui väikeriigi roll ja võimalused välispoliitikas?**

37

Arutelu juhib Raul Toomla. Osalevad Ahto Lobjakas, Matti Maasikas, Urmas Paet ja Veiko Spolitš. Arutelu korraldavad Tartu Ülikooli Rahvusvaheliste Suhete Ring koostöös Johan Skytte poliitikauuringute instituudiga.

13:00–14:30 **Paindlikud töövõimalused – vajalik sotsiaalsest aspektist või jätkusuutlikkusest?**

5

Arutelu juhib Annika Amenberg. Osalevad Ülle Matt, Kari Käsper, Rainer Aunpu, Tiina Saar-Veelmaa, Toomas Tamsar. Arutelu korraldab Helpific.

13:00–14:30 **Kas võrdsus linnaliikluses on õiglane?**

11

Arutelu juhib Ülle Rajasaar. Osalevad Yoko Alender, Ain Kendra, Toomas Haidak, Väino Rajangu. Arutelu korraldab Jalakäijate ühing.

13:00–14:30 **Kui kohut peetakse leheveergudel**

15

Arutelu juhib Mart Soonik. Osalevad Andres Parmas, Küllike Namm, Steven-Hristo Evestus, Sulev Vedler. Arutelu korraldab Riigiprokuratuur.

13:00–14:30 **Energiatarbijatest energiatootjateks?**

20

Arutelu juhib Lauri Tammiste. Osalevad Teet Kerem, Jaanus Uiga, Jaanus Ratnik, Andres Meesak, Kuldar Leis. Arutelu korraldab Eesti Energia.

13:00–14:30 **Virtuaalreaalsus koolis - tiigri järgmine hüpe?**

27

Arutelu juhib Indrek Vainu. Osalevad Madis Vasser, Signe Varendi, Kristi Ramot, Kristel Rillo. Arutelu korraldavad Tuleviku Tehnoloogiate SA ja Eesti Virtuaalreaalsuse Kogukond.

13:00–14:30 **Milline on unistuste omavalitsus?**

28

Arutelu juhib Hannes Astok. Osalevad Ando Kiviberg, Liia Hänni, Madis Kallas. Arutelu tulemusi kommenteerib Väino Tõemets. Arutelu korraldab E-riigi Akadeemia.

13:00–14:30 **100 Reasons to Be Happy at School**

34

Moderator is Toomas Kruusimägi. Participants: Olli Vesterinen, Anna-Kaisa Oidermaa, Mario Mäeots, Tuuli Helind. Organized by The Finnish Institute, Estonian Teachers' Union.

13:30–14:00 **Elav raamatukogu**
Arutelu juhib Tiina Jääger.

22

Arutelu korraldavad Eesti Vabariidusliit ja Kuldlõnga Klubi.

13:30–14:10 **BNS. Huko Aaspõllu ja Janek Luts.**

10

Arutelu korraldab BNS.

13:30–14:30 **Pension! Kas riigile saab loota?**

36

Arutelu juhib Andrus Karnau. Arutelu korraldab Postimees.

13:30–15:00 **Kirjandus ja ilu.**

3

Osalevad Mihhail Lotman, Ülar Ploom, Mihkel Kunnus. Arutelu korraldab Rahva Raamat.

13:30–15:00 **Rändekriisi!? Rahu, ainult rahu!**

9

Arutelu juhib Marju Lauristin. Osalevad Mari-Liis Jakobson, Tiit Tammaru, Raivo Vare, Eero Janson. Arutelu korraldavad Siseministerium, Euroopa Rändevõrgustiku Eesti kontaktpunkt.

13:30–15:00 **Otsedemokraatia kui esindusdemokraatia kontrollmehhanism**

13

Arutelu juhib Kalle Pilt. Osalevad Kaja Kumar-Haukanõmm, Märt Pöder, Emil Rutiku. Arutelu korraldab Kalle Pilt.

Mida teha, et arutelukultuur Eestis areneks?

Argumenteeritud, eetiline, teistest lugupidav, vahetu ja lahendusi otsiv arutelu on avatud ühiskonna alusmüür. Loe palju, mõtle kriitiliselt, toetu usaldusväärsetele allikatele, ära vaena ning püüa alati näha suuremat pilti!

Avatud Eesti Fond
Open Estonia Foundation

Suurtoetaja

13:30–15:00 Milline on hariduse roll tänases Eestis?

16 Arutelu korraldab MTÜ Civitta.

13:30–15:00 Kodukandi riskid ja kogukondlik võrgustik

33 Arutelu juhib Eimar Veldre. Osalevad Rasmus Lahtvee, Anneli Kana, Helmer Hallik, Linnalabori, Kaitseliidu, Päästeliidu ja Korteriühistute Liidu esindajad. Arutelu korraldab Siseministeerium.

Kell 14

14:00–15:30 Kuidas elad, Järvamaa kultuurielu?

2 Arutelu juhib Kaido Kirikmäe. Arutelu korraldab Paide linn.

14:00–15:30 Kes vastutab inimese tervise eest?

4 Arutelu juhib Marleen Pedjasaar. Osalevad Anneli Rätsep, Jaanika Jelistratov, Triin Vihalemm, Sirje Potisepp. Arutelu korraldavad Eesti Arstide Liit, Eesti Nooremaste Ühendus.

14:00–15:30 Keskkonnainnovaatilised lähema ja kaugema tuleviku lahendused Eestis ja mujal

6 Arutelu juhib Imbi Jürgen. Osalevad Caroline Rute, Madis Uuema, Erik Puura, Meelis Eldermann, Egert Valmra. Arutelu korraldavad Advokaadibüroo GLMISTEDT, Eesti Teadusagentuur.

14:00–15:30 Erivajadusega noorte väljakutsed hariduses ja töөлus

17 Arutelu juhib Harald Lepisk. Osalevad Jakob Rosin, Hanna-Stella Haaristo, Jari Pärigma, Helen Bokmann. Arutelu korraldab Eesti Töötukassa.

14:00–15:30 Globalism vs rahvuslus

18 Arutelu juhib Urmas Espenberg. Osalevad A.Poolamets, M.Helme, J.Madison, U.Espenberg. Arutelu korraldab Eesti Konservatiivne Rahvaerakond.

14:00–15:30 Töö viib õppima, õppimine tööle

22 Arutelu juhib Reet Valgmaa. Osalevad Milvi Tepp, Lana Randaru, Anneli Entson, Aune Valk, Erle Nõmm, Olga Aasav. Arutelu korraldab Eesti Vabaharidusliit.

14:00–15:30 Vanemus peale lahkuminekut

30 Arutelu juhib Kristiina Tõnnisson. Osalevad Kaire Talviste, Mati Ilmjärv, Tarvo Jürimäe, Ave Irväl.

14:00–15:30 Piiriülene alkoholikaubandus: kas regionaalse terviseprobleemi võimendaja või võimalus naabერიigi aktsiisimäära arvelt rikastuda?

31 Annika Uudelepp või Herman Kelomees. Osalevad Nele Eichorn, Maris Jesse, Urmas Koidu, Janek Kalvi. Arutelu korraldab Terve Eesti SA.

14:00–15:30 Estonia 100 celebration – do non-native residents feel as hosts or guests? 🇪🇺

32 Moderator is Stewart Johnson. Participants: Joao Rei, Lili Milani, Ken Saburi, Nithikul Nimkulrat. Organized by Estonian World, Eesti Vabariik 100.

14:00–15:45 Delfi uurib: Millised oleksid piirid, kui doping oleks lubatud?

23 Arutelu juhib Priit Simson. Arutelu korraldab Ekspress Meedia.

14:00–16:00 Kuidas ma tahan surra?

24 Arutelu juhib Maris Meissaar. Osalevad Karl Käsnapu, Rainer Ratnik, Katrin Elmet. Arutelu korraldab Eesti nooremaste ühendus.

14:05–15:05 Vastasseis

26 Arutelu juhib Arp Müller. Arutelu korraldab ERR.

14:30–15:45 Гражданское общество России – как дальше? 🇷🇺

37 Модератор Артемий Троцкий. Участвуют Евгения Чирикова, Андрей Кузичкин, Владислав Копылков. Фонд открытой Эстонии.

14:30–16:00 Kellest vaikib Eesti lähiajalugu?

1 Arutelu juhib Aro Velmet. Osalevad Merilin Piipuu, Uku Lember. Arutelu korraldab Kultuuriajakiri Vikerkaar.

Kell 15

15:00–16:00 Kuidas teha muudatusi?

3 Osaleb Margit Härma. Arutelu korraldab Rahva Raamat.

15:00–16:15 Relvastatud rahvas – julge olek või julgeolek?

33 Arutelu juhib Rasmus Kagge. Osalevad Tõnis Orumaa, Tiina Hirv, Steve Kõmmik, Einar Laigna, Dmitri Udras. Arutelu korraldab Eesti Reservohvitseride Kogu.

15:00–16:20 Muuli ja Samost. Kuku raadio vestlussaate „Muuli ja Samost” avalik salvustus.

36 Korraldavad Postimees, KUKU.

15:00–16:30 Kohalik elanik

– omavalitsus – arendaja

- 11 Arutelu juhib Kadi Alatalu. Arutelu korraldab Nõmme tee selts.

15:00–16:30 Kas käeraud lahendavad sotsiaalseid probleeme?

- 15 Arutelu juhib Lauri Hussar. Arutelu korraldab Riigiprokuratuur.

15:00–16:30 Võtame mere tagasi!

- 19 Arutelu juhib Märt Treier. Osalevad Tarmo Kõuts, Anni Konsap, Jüri Lember. Arutelu korraldab Merekultuuriaasta 2016 / Eesti Meremuuseum.

15:00–16:30 Eesti energiaajuleolek – mis hoiab pigni põlemas ja toa sooja?

- 20 Arutelu juhib Taavi Veskimägi. Osalevad Jüri Luik, Ando Leppiman, Andres Mäe, Hannes Kont, Martin Kruus. Arutelu korraldab Elering.

15:00–16:30 Osalusdraama „Kuidas õpetada armastama pagulast?“

- 24 Arutelu juhib Katrin Nielsen. Osaleb TÜ VKA draamagrupp. Arutelu korraldab TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia.

15:00–16:30 Digitaalne jalajälg ja privaatsus

- 27 Arutelu juhib Tarmo Kärnsa. Osalevad Olav Osolin, Anto Veldre, Viljar Peep. Arutelu korraldab Telia.

15:00–16:30 Kas e-teenused vaid e-residentidele või ka e-estlastele?

- 28 Arutelu juhib Ivar Tallo. Osalevad Margus Simson, Janek Rozov, Sten Tamkivi. Arutelu korraldab E-riigi Akadeemia.

15:00–16:30 Kuidas targalt koonerdada, et oleks, mida teadlikult laristada?

- 34 Arutelu juhib Anu Olvik. Osalevad Kristi Saare, Ruta Pärnpuu, Jaak Roosaare, Tõnis-Denis Merkuljev. Arutelu korraldab Rahandusministeerium.

15:15–16:45 Kas meedia teeb arengule (karu)teenid?

- 26 Arutelu juhib Indrek Treufeldt. Arutelu korraldavad ERR, MTÜ Mondo.

15:30–16:00 Elav raamatukogu Arutelu juhib Tiina Jääger.

- 22 Arutelu korraldavad Eesti Vabaharidusliit ja Kuldlüga Klubi.

15:30–16:45 Sisserändaja – oled sa tont või inimene?

- 9 Arutelu juhib Tarmo Jüristo. Osalevad Aune Valk, David Vsevirov, Karmen Maikal. Arutelu korraldab Siseministeerium.

15:30–17:00 EVI00 - kuidas tähistada Järvemaal vabariigi juubelit?

- 2 Arutelu juhib Ründo Mült. Arutelu korraldab Paide linn.

15:30–17:00 Demokraatlikult või edukamalt

- 13 Arutelu juhib Mart Pukk. Osalevad Toivo Külaviir, Aivar Kivisiv. Arutelu korraldab Toivo Külaviir.

15:30–17:00 Mis tooks koolirõõmu tagasi?

- 16 Arutelu juhib Ave Laas. Osalevad Hendrik Agur, Kersti Heinloo, Katrin Tibar, Andres Maimik, Hannes Tammjärv. Arutelu korraldab MTÜ Civitta.

15:45–17:15 Noored juhivad, kas märk avatud meelest või risk?

- 17 Arutelu juhivad Peeter Tars ja Harald Lepisk. Arutelu korraldab Eesti Ettevõtlike Noorte Koda.

Kell 16

16:00–17:00 Kärgepered – kas kirjandus aitab?

- 3 Arutelu juhib Herdis Ojasu. Osalevad Saali Saul, Tiit Kõnnussaar. Arutelu korraldab Rahva Raamat.

16:00–17:00 Who's business is social responsibility? 🇺🇸

- 5 Moderator is Mart Soonik. Participants: Chris Holtby, Liisa Oviir, Dan Strömberg, Annika Migur, Kristiina Esop.

16:00–17:15 Kas Krimm on unustatud?

- 37 Arutelu juhib Oliver Mõru. Osalevad Marina Kaljurand, Andres Kasekamp, Marko Mihkelson, Raivo Vare. Arutelu korraldavad Tartu Ülikooli Rahvusvaheliste Suhete Ring koostöös Johan Skytte poliitikauuringute instituudiga.

Mida teha, et arutelukultuur Eestis areneks?

Sisukad arutelud on argumenteeritud ja pakuvad lahendusi. Arutleva ühiskonnani jõuame, kui vabaühingutes seda igapäevaselt õpime ja praktiseerime ning avalikke arutelusid algatame ja need tulemusteni viime.

16:00–17:25 Maalehe arutelu: Millest tähed räägivad? Mang vs Ergma

23 Arutelu juhib Jüri Aarma. Osalevad Igor Mang, Ene Ergma. Arutelu korraldab Ekspress Meedia.

16:00–17:30 Lapsed liikuma!

4 Arutelu juhib Tõnis Saag. Osalevad Sirje Tarraste, Aave Hannus, Mikkell Lees. Arutelu korraldab Eesti Reumaliit.

16:00–17:30 Finantseerime keskkonna-innovatsiooni: riigi mängumaa vs erasektori panus

6 Arutelu juhib Triin Siil. Osalevad Tiina Link, Andres Juur, Lauri Tammiste. Arutelu korraldab Advokaadibüroo GLIMSTEDT.

16:00–17:30 Mis on ebavõrdsuse hind?

18 Arutelu juhib Tuuli Jõesaar. Osalevad JOssinovski, AKasnel, TToomesaar, IKasela. Arutelu korraldab Eesti Sotsiaaldemokraatlik Erakond.

16:00–17:30 Vanemas keskeas töötajad kui tööturul kasutamata potentsiaal

22 Arutelu juhib Aimar Altoosaar. Arutelu korraldab Kuldlüiga klubi.

16:00–17:30 Oled mees või ei ole?

30 Arutelu juhib Rivo Sarapik. Osalevad Jorgen Matsi, Andrus Kiisküla, Eveliis Padar.

16:00–17:30 Kui oskame näha puidu taga metsa, kas saame end tundma jälle metsarahvana?

31 Arutelu juhib Kaupo Kohv. Osalevad Siim Kabrits, Toomas Trapido. Arutelu korraldab Indrek Kuuben.

16:00–17:30 Meie pere pidu - kas lihtsalt pidu või põhiväärtuste kandja?

32 Arutelu juhib Jaanus Rohumaa. Osalevad Merle Liivak, Rein Sikk, Peeter Tali. Arutelu korraldab Eesti Vabariik 100.

16:00–18:00 Globaalutoopia - loomadel on õigused

24 Arutelu juhib Mikkell Kunnus. Osalevad Kristjan Püürimägi, Tiit Maran, Kadri Aavik, Barbi Pilvre. Arutelu korraldab loomade eestkoste organisatsioon MTÜ Loomus.

16:30–17:45 Kodu ettevalmistamine kriisideks: kas mul viimsepäeva konserv on olemas?

33 Arutelu juhib Arvi Uustalu. Osalevad Esta Kaal, Mari Hõbemäe, Erki Vaikre. Arutelu korraldavad Päästeamet, Kodanikukaitse MTÜ, Riigikantsleli.

16:30–18:00 Kas kaasaegses kultuuris on mõeldav ja vajalik ühiskondlik kokkuleppe?

1 Arutelu juhib Neeme Kuningas. Osalevad Krista Aru, Aimar Altoosaar, Juhan Kivirähk. Arutelu korraldab Eesti Vabaerakond.

Kell 17

17:00–18:00 Keelatud kirjandus läbi ajaloo ehk mida on müüdüd ja mida keelatud nii eile kui ka täna?

3 Arutelu juhib Indrek Treufeldt. Osalevad Mihhail Lotman, Ivo Juurvee, Olaf Mertelsmann. Arutelu korraldab Rahva Raamat.

17:00–18:20 Mida teeb poliitika inimesega?

36 Arutelu juhivad Liisa Tagel ja Neeme Korv. Postimees.

17:00–18:30 Mis saab Paide vanadest majadest?

2 Arutelu juhib Rainer Eidemiller. Arutelu korraldab Paide linn.

17:00–18:30 Puitehitised linnaruumis

11 Arutelu juhib Rait Pukk. Osalevad Alar Just, Elar Vilt, Sven Mats, Elari Kivisoo, Ritsu AS. Arutelu korraldab Eesti Puitmaja Liit.

17:00–18:30 Kui mitte mina, siis kes ja kui mitte täna, siis millal? - Emma Watson

15 Arutelu juhib Joonas Hellerna. Osalevad Riina Raudne, Rein Taagepera. Arutelu korraldab Okupatsioonide Muuseum.

17:00–18:30 Kliimapoliitika 2050 – kas Eesti on paadis?

20 Arutelu juhib Mirko Ojakivi. Osalevad Johanna Helin, Tuulikki Kasonen, Birgit Aru, Olavi Tammemäe. Arutelu korraldab Eesti Taastuvenergia Koda.

17:00–18:30 Äärmuslus – kas õhtumaade paratamatus?

26 Arutelu juhib Rain Kooli. Arutelu korraldavad ERR, Tartu Ülikooli rahvusvaheliste suhete ring.

17:00–18:30 Nutimaailm ja lapsed - kuidas sellega toime tulla?

27 Arutelu juhib Katrin Tiidenberg. Osalevad Tõnu Piibur, Kristi Vinter, Kaisa Kask, Kristo Priks. Arutelu korraldab Telia.

17:00–18:30 Kuidas muudab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia meie elu lähitulevikus?

28 Arutelu juhib Linnar Viik. Osalevad Rain Rannu, Arko Olesk ja Ivar Tallo. Arutelu korraldab E-riigi Akadeemia.

17:00–18:30 Tark+vara+arendus ehk kuidas kujuneb kultuurne inimene?

- 34 Arutelu juhhib Jaak Prints. Osalevad Aet Raudsepp, Katriin Fisch Uibopuu, Helen Sabrak, Egge Kulbok-Lattik. Arutelu korraldavad Eesti Õpetajate Liit, Eesti Kultuuri Koda.

17:15–18:30 Mis on kodu, kus on kodu, kus on kodu koht?

- 9 Arutelu juhhib Marion Pajumets. Osalevad Peter Gornischeff, Ave Lauren, Piret Kärtner, Tõnu Pekk. Arutelu korraldab Euroopa rändevõrgustiku Eesti kontaktpunkt.

17:30–18:00 Elav raamatukogu

- 22 Arutelu juhhib Tiina Jääger. Arutelu korraldavad Eesti Vabariidusliit ja Kuldiaga Klubi.

17:30–18:15 Eesti ja Venemaa vahelise piirileppe arutelu

- 37 Arutelu juhhib Karmo Tüür. Osalevad Igor Gräzin, Mart Nutt, Lauri Mäliksoo. Arutelu korraldab Eesti Välispoliitika Instituut.

17:30–19:00 Kas elu Eestis on piisavalt põnev mäng?

- 5 Arutelu juhhib Kristi Ramot. Osalevad Gert Post, Kaspar Kruup, Elari Tamm, Tarmo Jüristo. Arutelu korraldab Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor.

17:30–19:00 Kas Eestit ähvardab hariduslik kihistumine?

- 16 Arutelu juhhib Heldur Meerits. Osalevad Triin Lauri, Marju Lepajõe, Kersti Niegesen (või Ülo Vooglaid), Mihkel Kunnus, Peeter Mehisto. Arutelu korraldab MTÜ Civitta.

17:30–19:00 Noorteetevõtlus: müüdid ja tegelikkus

- 17 Arutelu juhhib Ermo Tikk. Osalevad õpilas- ja üliõpilasettevõtjad, tugistruktuuride esindajad ning noorena alustanud ja kaugemale jõudnud ettevõtjad. Arutelu korraldab Tartu Ülikooli Ideelabor.

17:30–19:00 Ekspressi arutelu: Kui läinuks teisiti. Milline oleks Eesti ilma Euroopa Liiduta?

- 23 Arutelu juhhib Erik Moora. Arutelu korraldab Ekspress Meedia.

Kell 18

18:00–19:30 Kas mahe on äri või teadvustatud vajadus?

- 6 Arutelu juhhib Marko Tiiman. Osalevad Mati Nõmmsalu, Kristo Tuurmann, Juhan Särgava, Ants-Hannes Viira, Siim Kabrits. Arutelu korraldab Loodusvägi OÜ.

18:00–19:30 Milline on 21sajandi majandus Eestis & maailmas?

- 18 Arutelu juhhib Kadri Simson. Arutelu korraldab Eesti Keskerakond.

18:00–19:30 Kas kunstnikuks olemine on hobi või töö?

- 22 Arutelu juhhib Airi Triisberg. Osalevad Taaniel Raudsepp, Hillar Sein, Maria Arusoo. Arutelu korraldab Tartu Kunstimuuseum.

18:00–19:30 Naine ja mees mineviku ja tänapäeva Eestis

- 30 Arutelu juhhib Kadri Tüür. Osalevad Merili Metsvahi, Mari Sarv, Ain Riistan, Ott Maidre.

18:00–20:00 Radikaliseerumine poliitikas

- 24 Arutelu juhhib Leif Kalev. Osalevad Tõnis Saarts, Anu Toots, Oudekki Loone, Martin Helme. Arutelu korraldab Tallinna Ülikooli Ühiskonnateaduste instituut.

18:30–20:00 Paide Keskväljaku tulevik - avatud jalakäijatele või autodele?

- 2 Arutelu juhhib Maarit Nõmm. Arutelu korraldab Paide linn.

Kell 20

20:00–21:30 Parlamendi-erakondade esimeeste debatt

- 9 Arutelu juhivad Anna Karolin ja Sten Andreas Ehrlich. Arutelu korraldab Arvamusfestival.

Mida teha, et arutelukultuur Eestis areneks?

Kõik algab isiklikust eeskujust: kuidas teisi kuulame, nende seisukohti austame ja arvestame. Samuti saavad kaasa aidata ettevõtjad ja juhid, osaledes ise ja innustades ka oma töötajaid Arvamusfestivalist osa võtma.

Robert Kitt,
Swedbank Eesti juht

Swedbank

Suurtoetaja

Toeta Arvamusfestivali

Raha eest ei saa asju. Raha eest saab valikuvõimalusi. Sul on Arvamusfestivali sõbrana hea võimalus toetada Eesti arvamuskuultuuri – nii osaleja, kaugemalt jälgija kui ka rahalise toetusega. Kui iga osaleja leiaks festivali toetuseks ühe euro, oleks festivali võimalik koheselt muuta palju paremaks!

Oleme iga toetuse eest südamest tänulikud ja töötame selle nimel, et Eesti arvamuskuultuur muutuks üha paremaks ja sõbralikumaks!

Kas Sulle meeldis selle aasta festival? Helista numbrile 9007005 ja toetad meid 5 euroga. Sinu toetusest saab alguse Arvamusfestival 2017! Toetustelefon on avatud 1.–31. augustini. Helistada saavad kõik Telia, Elisa ja Tele2 kliendid. Toetussumma lisandub Sinu järgmise kuu telefoniarvele. Kõnekaardi puhul läheb summa kohe kaardilt maha.

Sisukad ja tulemuslikud vestlused algavad arutelude moderaatoritest. Arvamusfestival vajab arutelujuhtide koolitamiseks Sinu abi. Väljaõppeks tehtavaid toetusi saab teha portaalis “Ma armastan aidata”. Kõige sügavamad kumardused kuuluvad Sulle, kui leiad võimaluse püsinnatuse tegemiseks.

Festivali aitavad teieni tuua:

JÄRVA MAAVALITSUS

